

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה כדיוק פירסם כתבת-חקירה שהוכתרה בשאלה: "מה אתה יודע על הנפט?" בכתבה, שנעשתה בעזרתם של אנשי מכוני וייצמן, מיישרד הפיתוח, הגיאולוג של חברת הנפט, "לפידות" וכתבי השבועון, נסקרו מכלול בעיות הזוהם השחור. האם האמנות היא הסוף? שאל צוות "העולם הזה" אם צעירה שלה ארבעה ילדים. בעקבות התקפי-הלב שבו לקה נשיא ארצות-הברית, הנג'רל רוויס איינהאור, פורסמה כתבת-סיקור שמעקב אחר שלקף בעבר בליבו. הכותרת: "היתה לי התקפת לב!" כמרוו הקולנועי הוקדש לסרט "דוירה", העוסק באחת מאהובותיו של נאסוליאון, ככוכבם של מרלון ברנדו

וג'ון סימונס. כתבו המשוטט של "העולם הזה" באירופה, עמום קינן, תיארו מילהמת-שזורים כספרד. צילום השער הונצח במצלמתו של צלם העיתונות ז'אק קאנאפה — טול משותף בפאריס של שחקנית התיאטרון הקאז' כרוי חנה מרון וכוכבת הקולנוע הישראלית חיה הררית. כשער הגיליון: כוכבת קולנוע חיה הררית.

סטירת-לחי בבית "דבר" * נכדו של זקן השומרים נהרג

* חלוצי קיבוץ נחל-עוז ומס'הכנסה של גלידה ויטמן

עיתונות

העורך סוטר לזרשו

קוראי דבר נימנים עם האנשים המאיר שרים ביותר במדינה: מעיתונם למדים הם מדי בוקר מה ורודים החיים ומה יפה כל המתרחש. אולי היו מופתעים קצת יותר אילו פירסם עיתונם גם משהו מן המתרחש בין כותלי המערכת עצמה. גיבור הדראמה שהתחוללה לפני שביר עיים בבניין המחדש שברחוב שיינקין תל-אביב, הוא איש בריא-בשר בעל שיער מכסיף והולך. חיים שורר (מתחרו עם צורר) נתמנה לפני שנתיים כעורך העיתון. בית דבר שקק עיתונאים מוכשרים בן הרבה משורר, כמו דן פינס, אותו דחק שורר לקרדוויזות, או כמו ח"כ מפא"י הרצל ברגר, פובליציסט מזהיר אך חסר מרפקים. אלא שבעיני כמה משלטי המייפ לגה נראה שורר מתאים לערוך את דבר. ומסתבר כי אין לך דבר העומד בפני הרצון. שורר הוכיח עד מהרה את יעילותו בחיפוי ובטישטוש. הוא דאג להמעיע ככל האפשר מחשיבותו של מישפט קסטנר, וטישטש את אופי פעולותיו של גיבור הסוכנות, דודי בהרל. חברי נחל-עוז, מנהל דפוס מפא"י אלכסנדר ("שורה") פישמן ושחיתויות רבות אחרות. כשתשף העולם הזה את ריקבון השלטון בחושיטאנאן. התגייס שורר להוכיח בטורים ארוכים עד כמה לקוי חוק הוצאת הדיבה בארץ, וקרא לטירור פסיי נגד העולם הזה.

בעצמך גסירות... שורר לא נטה לשתוק ובנדרגע התפתחו חילופי דברים בנוסח "נבל ו!", "טינופת!" כאן לא התאפק העורך הראשי, הרים את ידו ומחץ בתנופה אחת את פניו של מזכיר המערכת שהחלו שותתים דם. גליי קשטיין מצידו התאפק מלהשיב למכה כגמולו, הדף אותו מעל פניו בתנופה רבת, שתקעה זות אחריו של שורר אל תוך דלת הזכוכית של ארון-ספרים, שהתנפצה מיד.

מיד לאחר מכן הוקמה ועדה לטיפול בעניין העידן, מורכבת מחברי המערכת יהודה גוטהלף והרצל ברגר. הוועדה התכוונה להשמיע כמה מילות תנחומים לצד הנתקף, וכמה מילות נויפה עדינות לצד המתקף, אלא שגליקשטיין לא היה מוכן להסתפק בכך. נוכח האופי הפילי של המעשה באה בתשובון רק תגובה אחת: להביא את העניין בפני האיגוד המקצועי שלו — אגודת העיתונאים.

ועד אגודת העיתונאים, בו מיוצג דבר על-ידי יהודה גוטהלף וחיים גליקשטיין, היה לעול להעמיד את שורר למישפט-חברים ולהוציאו משורות האגודה. על כן יצאו שליחים אל מרדכי נמיר, המזכיר הכללי של ההסתדרות, וביקשוהו שיכנס לעובי הקורה. היה ברור לשליחים, כי קשה יהיה לשכנע את העובדים להמשיך ולהיות לעורך ארון-הידיים. כמה העלו הצעה: לסלק את שורר מתפקידו ולהיר ציאו לשליחות, ולמנות תחתיו את הרצל ברגר, בתיקוה שירים מחדש את קרן דבר.

צבא

מלוח של הכר

לפני ששה שבועות הוונן סרן משופם

לבית זקן-השומרים הפתח-תיקוואי, אב" רהם שפירא, למסיבה מפוארת לרגל הסמכת נכדו אמיר שפירא (20) לקצין טיס. השבוע עזב אותו סרן מסיבה אחרת, ברית-מילתו של אחד מבני הטייסים, ונסע שוב אל בית שפירא בפתח-תיקוה, לבשר כי מטוסו של שפירא נפל והתרסק ליד סג'רה בשעת טיסת-יחיד.

שוב היה הבית מלא וגדוש באנשים. על השולחן הכבד והארון הונח כעבור כמה שעות ארון צבאי מכוסה דגל תכול-לבן ועליו גרות דולקים. לידו ניצבו בדממה שעה ארוכה סבו ואביו של הטייס. מסביב ישבו חבריו לקורס-הטייס.

סיפר חגי, חברו הוותיק של אמיר: "בעצם הוא לא נשתנה מאז ילדותו, הוא רק התפתח." הוא היה, לדברי חבריו, "מארגן טיולים ביולוגיים". באחד הטיולים הביולוגיים מצא אמיר שועל קטן וחולה. הוא הביא אותו הביתה כדי לאלפו כחיית-בית. שנה תמימה טיפל אמיר בשועל, עד שבאחד הימים שמע השועל הקטן יללות שועלים בפרדס, ענה ונעשה חסר מנוחה. אמיר הבין ושיחרר את השועל הקטן. תחתיו בא כלב קטן והום בשם פוטי.

בגמר בית-הספר התגייס אמיר לצבא, "כדי לגמור אותו במהרה ולהיכנס לאור-גיבסטיה ללמוד רפואה", אך התנדב לקורס-טייס. בתשובה לשאלה שיגרתית של הקצין-היבוחן, "מדוע אתה רוצה ל-טוס?" ענה כי הוא רוצה להיות רופא-טייס, לעסוק במחקר של תנאי טיסה בבבהים ובמהירויות שונות ולבדוק את השפעתן על גופו ונפשו של הטייס. הוא נתקבל מיד.

בזמן האחרון נתעוררה אצל אמיר בעיה שלא קל היה לפתרה: לחתום או לא לחתום על חוזה צבא הקבע? להשתחרר ולהיכנס לאוניברסיטה, או לחתום לתקופה ארוכה ולהישלח לחוצלארץ ללמוד רפואת טייס? אלא שלא ניתנה לאמיר הזדמנות להגיע למסקנה.

"העולם הזה" 938 תאריך: 6.10.1955

סרטים

נפוליון בהרדו

אן מארי סלינקו. סופרת לא נעדרת כיי שרון, אך גם לא ברוכה בגדולה. ישבה יום אחד והחלה כותבת רומן שהשתרע בסופה של עבודתה על פני מאות עמודים. הפך להיות בסטסלר עולמי, כולל ישראל. שקוראיה מחבבים מאוד כל יבנורית מחוץ לארץ.

בין הממלכות שהתפעלו מן הסיפור על אודות ממלכת נפוליון הגדול: הוליווד. חברת פוקס המאה 20 קנתה את זכויות ההסרטה של הרומן, מרחח אותו על פני בד הסינמסקופ הרחב בסרט עתיד משר תתפס. השבון ההפקה של דוירה: 3 מיליון דולר, שרובם הוצאו על תלבושות מהודרות, תפאורה העשויה לבייש כל מלך, חי, מת או עתיד להיוולד.

בעצם, הסרט אינו הרבה יותר מאשר סידרה של תמונות היסטוריות מפוארות. שביניהן ובתוכן מתרוצצים גיבוריו: דוירה (גיין סימוני), נערה בת סוחרים, המת' אהבת בנפוליאונה בונאפארטה הקורסיקאי (מארלון בראנדו), עומדת על סף הנשר אים לו, נזרקת החוצה. מתגלגלת לידיו של גנרל ברנדוט (מייקל רני), אחד מ-שלישי הקיסר נפוליון (שוב בראנדו), מביאה לעולם את שושלת מלכי שוודיה.

הכוכב בראנדו, כדרכו, מאפיל על שאר המשתתפים בסרט, משמיע כלאחר יד מק צועי את השורות הרומן-זעיריות שהתסריט שם בפיו, אך עושה רושם שהוא הנגה מהן בהרבה פחות משנהנה הקהל לראות אותו.

אנשים

● חברי קיבוץ נחל עוז, שהתרחשו קשות מהכנסתו הזעומה של מלך-הגלידה שימחה ויטמן* לפי ספר-הנישומים (382 ל"שנה) החליטו לשלוח לגלידיאי המפורסם מיכתב-תנחומים בזו הלשון: "הודעונו לשמע הדיעה המרעשה שאתה, שליד הכנך בילינו את מיטב שעות חופ-שוחינו, נמצא במצוקת-ירעב. מאחר שנה-נינו מתוצרתך במשך שנים רבות, איננו מרשים לעצמנו לתת לך לגווע. אי לזאת החלטנו... לשגר לך תבילת מזון הכוללת: 1 כיכר לחם; 0.75 קילוגרם בצל מצרי; 0.8 קילוגרם תפוחי-אדמה; 2 פילפלים — כל זאת מתוצרת משקנו. ונהיה מוכנים להיחלץ לעזרתך בכל שעת מצוקה. (חתום) ועד ההצלה בנחל עוז."

● בטורו העיתונאי מה נשמע כלל העיתונאי דן בן-אמוץ ברכות לשנה החדשה. הוא בירך, בין השאר, את בעל הכתבה המצויירת של הארץ, שימחון צבר, ואת כתב העולם הזה ברוך נאדל. הוא נדהם כשראה כי בשבועון הנדפס דבר השבוע, הושמטו שני שמות אלה, מבלי שהודיעו לו על כך מראש... בינתיים מצא צבר דרך להתנחם: הוא וקריקטוריסט נוסף, שרל ("דוש"), גרדוש, התחילו ללמוד לנגן על גיטארות, הם מקווים להקים בעתיד תזמורת קריקטוריסטים (או אולי קריקטורה של תזמורת).

* מייסד מפעלי גלידה ויטמן.

זקן השומרים מספיד את נכדו אברהם שפירא, המכונה חוואגה מיכה, מספיד את נכדו הטייס אמיר שפירא. שנהרג בתאונת אוויר. הסב, האב והארון.